

Europees PlattelandsParlement

Europees Plattelands Manifest

Aangenomen als uitkomst van het Tweede Europees PlattelandsParlement dat plaats vond van 4 t/m 6 november 2015 in Schärding, Oostenrijk bijgewoond door 240 afgevaardigden uit 40 Europese landen.

1. Wij, vertegenwoordigers van veel volken en organisaties geworteld in het Europees platteland, hebben dit Europees Plattelands Manifest aangenomen als een verklaring van ambities, verbintenissen en eisen van bewoners van het platteland, opgetekend tijdens bijeenkomsten in veel landen in het teken van de campagne voor het Europese Plattelands Parlement 2015.
2. Verscheidenheid aan plattelandsgebieden. Wij hechten grote waarde aan de grote verscheidenheid van regio's en volken in Europa, gebaseerd op de gevarieerde geomorfologie, het klimaat en de biodiversiteit van land en zee, en de lange geschiedenis van menselijke activiteit op het continent. Wij bezien deze variatie, zoals uitgedrukt in cultuur en natuurlijke hulpbronnen, als een geweldige kans voor het toekomstig welzijn van alle volken in Europa.
3. Gemeenschappelijke waarden. Wij verklaren dat de gemeenschappelijke waarden die de volken van Europa verbinden – democratie, gelijkheid, de rechtstaat, erkenning van mensenrechten, de diepe betekenis van samenwerking vormen. We zijn onder de indruk van de gemeenschappelijke thema's die de campagne van het Europese Plattelands Parlement uit heel Europa heeft opgeleverd, van de Atlantische Oceaan tot de Zwarte Zee, van Scandinavië tot de Middellandse Zee.
4. Kwaliteit van het leven. Zij die op het Europese platteland leven waarderen zeer de levenskwaliteit die het platteland biedt, de boerderijen, dorpen en kleine steden, de kustlocaties en eilanden, bergen en wouden met hun plaatselijke culturen, dieren in het wild, landschappen, gezond milieu en culturele erfenissen.
5. Zorg over omstandigheden op het platteland. We zijn echter zeer bezorgd dat veel regio's worden beïnvloed door de beperktheid van plattelandseconomieën, het gebrek aan kansen op werk dat voldoening geeft en met een eerlijke beloning, bevolkingsafname door het vertrek van jongeren, resulterend in demografische onevenwichtigheid, de afnemende van de dienstensector, armoede en sociale uitsluiting van minder bevoorrechten of etnische minderheden en achteruitgang van het milieu.
6. De noodzaak van actie. We geloven vurig dat deze uitdagingen moeten worden aangepakt, niet alleen ten gunste van gemeenschappen op het platteland maar ook voor de gehele Europese bevolking. Wij allen zijn afhankelijk van voedsel, hout, vezels, energie, water en mineralen geproduceerd op het platteland. Landbouwers, ondernemers en anderen die actief zijn op het platteland dragen bij aan de gemeenschappelijke rijkdom van Europa. Plattelandsgebieden dragen in het bijzonder bij aan het bestrijden van klimaatsverandering, de verbetering van recreatie, algemene gezondheid en het sociaal, economisch en geestelijk welzijn.

7. Rechten. Wij komen op voor het recht van plattelandsregio's en -gemeenschappen op erkenning door alle Europese staten en instellingen van een levenskwaliteit en -standaard gelijk aan die van stadsbewoners, en voor volledige deelname in politieke processen. Wij vragen overheidsbesturen op alle niveaus dit recht te bekrachtigen.

In alle aspecten van beleid en uitvoering betreffende plattelandsgemeenschappen zal dit moeten resulteren in gelijke rechten voor vrouwen en mannen.

8. Visie. Onze visie op de toekomst van Europa omvat levendige, zelfstandige en duurzame plattelandsgemeenschappen, ondersteund door gevarieerde economiën en door doeltreffend rentmeesterschap van grote kwaliteit voor het milieu en cultureel erfgoed. Wij geloven dat plattelandsgemeenschappen gebaseerd op die visie op lange termijn kunnen bijdragen aan een welvarend, vreedzaam, rechtvaardig en billijk Europa, en aan een duurzame mondiale maatschappij.
9. Deelgenootschap. De gevolgtrekking van onze visie is dat in ieder land een vernieuwend en rechtvaardig deelgenootschap ontstaat tussen bevolking en regering. Wij, plattelandsbevolking en -organisaties, zijn ons bewust dat wij een verantwoordelijkheid hebben in het leiding geven en het handelen voor ons eigen collectief welzijn. Maar wij eisen ook oprecht dat overheden op alle niveaus, met inbegrip van de Europese instellingen, er werk van maken dit noodzakelijke partnerschap te effectueren.
10. Herbezinning op de situatie van het platteland. Wij dringen er bij de Europese Unie op aan een omvangrijke herbezinning op gang te brengen op de conditie van landelijke gebieden binnen de Europese Unie, en wat de landelijke gebieden nu en later nog kunnen bijdragen aan het welzijn van de Unie. Het verslag van deze evaluatie zou in 2017 moeten worden gepubliceerd, ter gelegenheid van de 30ste verjaardag van het rapport "De Toekomst van de Rurale Samenleving". Daarin moeten de conclusies terug te vinden zijn over een verbeterde focus op plattelandsgebieden in alle relevante EU-programma's en fondsen. Wij wensen het doorlopend proces van het Europees Plattelandsparlement te gebruiken om rurale gemeenschappen in te schakelen bij de beïnvloeding van de voorbereiding van het beleid voor de periode na 2020.

Wij vragen de Raad van Europa een beoordeling van de toestand en de noden van de plattelandsgebieden in elk aangesloten land te overwegen.

11. Het omkeren van de dalende spiraal. Veel regio's worden beïnvloed door een neerwaartse spiraal van de levensvatbaarheid van plattelandsgemeenschappen. Verlies van bevolking (met name van jongeren) leidt tot verminderde levensvatbaarheid van dienstverlening op het platteland en verzwakte lokale economieën, dat weer leidt tot een verdere daling van de omvang van de bevolking. Wij roepen belanghebbenden op het platteland, alle relevante vertegenwoordigers en regeringen op tot gezamenlijke inspanningen om de negatieve spiraal om te keren door het bevorderen van waardering en het gevoel van eigen waarde van het platteland, in plaats van het opleggen van stedelijke normen, door versterking van dienstverlening op het platteland, diversificatie van de plattelandseconomie, en jongeren in staat te stellen dat zij op het platteland kunnen blijven of daar naar terugkeren.
12. Jeugd en jongeren. Veel jonge mensen zijn bereid in landelijke gebieden te blijven of er naar toe te verhuizen, en verantwoordelijkheid te nemen als landbouwers, plattelandsondernemers, of als burgers, voor de welvaart in de toekomst van plattelandseconomieën en samenlevingen. Wat jonge mensen nodig hebben zijn: werkgelegenheid, doelgerichte stelsels voor onderwijs en beroepsopleiding, leerlingwezen gebaseerd op lokale behoeften, toegang tot grondgebruik, huisvesting en kredietverlening, sociale en culturele activiteiten passend bij jonge mensen, en specifieke steun aan jonge boeren en ondernemers. Wij roepen regeringen en het maatschappelijk middenveld op aan deze noden tegemoet te komen en jongeren in staat te stellen actief deel te nemen aan politieke processen.

Wij steunen de oproep die is gedaan voor jongeren op het platteland voor hun eigen Jongeren Plattelands Parlement zowel op nationaal als op Europees niveau.

13. Vluchtelingen. De komst van wanhopige mensen uit conflict- en rampgebieden, op zoek naar een toevluchtsoord en een nieuw leven in Europa, is een uitdaging in het denken en handelen binnen onze netwerken. Intussen werken regeringen en andere instanties onder grote druk aan oplossingen voor de onderliggende oorzaken van deze crisis. Wij roepen op voor een warme reactie, gebaseerd op solidariteit tussen de volkeren. Wij zijn van mening dat voor veel landelijke gebieden, met name die met een afnemende bevolking, dit een gelegenheid biedt tot integratie van vluchtelingen en andere nieuwkomers. Het proces van integratie moet de noodzakelijke werkgelegenheid, investeringen in huisvesting, diensten en infrastructuur inhouden. Succesvolle inspanningen voor integratie moeten worden gevierd.
14. Armoede en uitsluiting. We erkennen dat er vooruitgang is geboekt bij de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Maar miljoenen mensen lijden nog steeds onder armoede en verschillende vormen van sociale uitsluiting. Sociale en territoriale samenhang zijn integraal onderdeel van onze visie op Europa. Wij roepen op tot voortgaande inspanningen ter bevordering van de integratie en volledige participatie in de samenleving. Van bijzonder belang zijn de noden van de Roma-gemeenschappen in veel Europese landen; zij behoren tot de armste en meest uitgesloten bewoners van het Europese platteland. Zij moeten worden erkend als mensen met gelijke rechten op geschikte werkgelegenheid en onderwijs voor hun kinderen. Alle mensen hebben talenten en vaardigheden te bieden.
15. Leader en zelfsturing van de lokale gemeenschap van de eigen ontwikkeling (CLLD). Wij pleiten sterk voor een territoriaal en geïntegreerde aanpak van plattelandsontwikkeling gebaseerd op partnerschap, geleid vanuit een “bottom-up” en op de woonplaats gerichte gedachte. Wij willen de wijdverbreide toepassing van het “Leader”-beginsel en de uitbreiding daarvan door het programma voor ontwikkeling geleid door de plaatselijke gemeenschap (CLLD), zowel binnen als buiten de EU. We zijn zeer verontrust door het huidige gebrek in veel landen van een werkelijk geïntegreerd proces van regionale en plattelandsontwikkeling. Wij dringen aan bij instellingen en regeringen binnen de EU vertrouwen in lokale actiegroepen te tonen door hen meer financiële armslag te geven en hun regels en procedures aan te passen aan de behoeften van gemeenschappen op het platteland, en te zorgen voor een werkelijk geïntegreerde aanpak van lokale ontwikkeling en het gebruik van meerdere fondsen.
16. Dienstverlening op het platteland en infrastructuur. Basale diensten op het platteland, zoals winkels, postdiensten, scholen, primaire gezondheidszorg en openbaar vervoer, alsmede sociale infrastructuur, zijn van vitaal belang als grondslag voor de levenskwaliteit in plattelandsgebieden. Adequate fysieke infrastructuur – watervoorziening, riolering systemen, en elektriciteit, energievoorziening, vervoerssystemen – is eveneens essentieel. Maar in vele landelijke gebieden zijn diensten al kwetsbaar of verloren gegaan en is de infrastructuur ontoereikend; dat kan bijdragen aan een neergaande spiraal. Wij roepen regeringen en dienstverleners op het recht van de plattelandsbevolking te erkennen op adequate infrastructuur en redelijke toegang tot alle basisdiensten, en het inschakelen van rurale gemeenschappen om beslissingen te nemen en acties te ondernemen om diensten en infrastructuur waar behoefte aan is te verzekeren.
17. Breedband en mobiele communicatie. Toegang tot telecommunicatie met grote capaciteit wordt essentieel voor het sociale, culturele en economisch leven van alle Europeanen en voor de levering van diensten die van levensbelang zijn. Vanwege hun afstand en de bevolkingsdichtheid hebben plattelandsgebieden specifieke behoeften aan doeltreffende telecommunicatie. Echter vele landelijke gebieden, met name in Midden- en Oost-Europa en perifere regio's van de EU, worden op dit moment ernstig benadeeld door zwakke communicatiesystemen. We roepen regeringen, multinationale financiers en telecommunicatie aanbieders op met spoed te werken aan de toegankelijkheid van snelle breedband- en mobiele communicatiediensten voor de hele plattelandsbevolking, en in voorkomende gevallen rurale gemeenschappen in staat te stellen zelf tot actie over te gaan om deze dienst zeker te stellen.

18. Lokale en sub-regionale economieën. De plattelandsgebieden van Europa omvatten duizenden lokale en sub-regionale economieën, rijk aan micro, kleine en middelgrote ondernemingen, die de levensader vormen van gemeenschappen en in hoge mate bijdragen aan de bredere economieën van Europese naties. Wij hechten groot belang aan het verbeteren van de vitaliteit en de levensvatbaarheid van deze lokale en sub-regionale economieën voor het hele Europese platteland. De mogelijkheden kunnen variëren van plaats tot plaats en initiatieven in veel sectoren omvatten – landbouw, bosbouw, visserij, energieproductie, productiebedrijven, inclusief ondernemingen met toegevoegde waarde, toeleveringsketens, toerisme en dienstensector, plus bedrijven gebaseerd op informatietechnologie. Er is een goed perspectief voor sociale ondernemingen. Van groot belang is de voorziening van veelzijdige advisering, zakelijke ondersteuning en kredietdiensten, plus beroepsonderwijs en opleiding, nauw afgestemd op de bestaande en potentiële kansen op werk.
19. Kleine en familielandbouwbedrijven. Wij erkennen de belangrijke bijdrage die commerciële landbouwbedrijven aan de Europese economie leveren. Wij zijn echter ernstig bezorgd over het verlies aan agrarische beroepsbevolking, en voor het welzijn van de vele miljoenen kleine en familiebedrijven in de landbouw in de EU en in Zuidoost-Europa en het Zwarte Zeegebied, met name in afgelegen gebieden, bergen en eilanden. Deze boerderijen geven levensonderhoud aan miljoenen gezinnen; zij leveren voedsel aan lokale markten, vormen de kern van de bevolking in duizenden gemeenschappen en ondersteunen de traditionele manier van leven waarvan de gezondheid van de bodem, landschappen, ecosystemen en het cultureel erfgoed afhankelijk zijn. Zij kunnen levensvatbaar blijven door de vorming van coöperaties en sociale landbouwbedrijven, het collectief toevoegen van waarde aan hun producten, door hun inkomen uit landbouwbedrijven en de plaatselijke economieën te diversifiëren, en het geleidelijk vormen van grotere eenheden. Wij dringen er bij regeringen, donoren, maatschappelijke organisaties en plattelandsgemeenschappen aan familiebedrijven te erkennen en te steunen als een levensvatbaar Europees model.
20. Kleine steden. Kleine steden, waarvan duizenden zijn in Europa, zijn van cruciaal belang als sociale, economische en culturele centra voor plattelandsgemeenschappen. Zij zijn de centra van handel, openbare en sociale diensten, middelbare scholen en gezondheidszorg; zij bieden grote mogelijkheden voor het toerisme; en leveren collectief een belangrijke bijdrage aan regionale en nationale economieën. Zij worden niet erkend als belangrijk doel van nationale of Europese beleidsmaatregelen en programma's, en worden vaak niet aangemerkt als ruraal noch als stedelijk. Wij pleiten voor een regulier beleid van de Europese Unie gericht op kleine steden, erkenning van hun belangrijke bijdragen die zij in de sociale en economische structuren van plattelandsregio's en met hun vitaliteit leveren; en voor meer aandacht voor de behoeften van kleine steden in het nationale beleid.

Wij roepen op tot een nauwere samenwerking tussen gemeenschappen, organisaties en overheden in stedelijke en plattelandsgebieden om het volledige voordeel te behalen van sociale, culturele en economische banden die een dergelijke samenwerking kan opleveren; en voor gedegen uitwisseling van ideeën en goede praktische voorbeelden tussen degenen die betrokken zijn bij landelijke en stedelijke gebieden.

21. Klimaatverandering en natuurlijke hulpbronnen. In de aanloop naar de Conferentie van de Verenigde Naties over klimaatverandering vestigen we de aandacht op de belangrijke rol die de landelijke gebieden van Europa kunnen spelen in de bestrijding van de klimaatverandering en het behoud van natuurlijke hulpbronnen; ook wordt de noodzaak onderkend om plattelandsgebieden te helpen bij het aanpassen aan klimaatverandering. Meer dan 40 procent van het landoppervlak van Europa is bos dat koolstof kan binden, en dat massaal bijdraagt aan hernieuwbare bronnen van grondstoffen en energie. Landelijke gebieden liggen gunstig om te voldoen aan de groeiende vraag naar hernieuwbare energie uit wind, waterkracht, getijden, zonne-energie, aardwarmte en bio-energie, op een manier dat ongerepte natuur en het milieu van land en water wordt gerespecteerd en dat rechtstreeks

ten goede komt aan plattelandsgemeenschappen en werkgelegenheid ter plaatse. Wij roepen op het gebruik van agro-bosbouw, agro-ecologie en bio-economie te intensiveren. Wij dringen ook aan dat in de definitie van benadeelde regio's rekening moet worden gehouden met de gevolgen van klimaatverandering bij de beoordeling van toewijzing van financiële steun.

22. Westelijke Balkan en Zuidoost-Europa. Plattelandsgemeenschappen en economieën in de westelijke Balkan en de landen van Zuidoost-Europa zijn diep getroffen door de politieke instabiliteit in de regio. Het proces van toetreding tot de EU is in de wachtstand. Dit vertraagt het proces van politieke hervorming. Ontwikkeling van het platteland wordt door regeringen gezien als een lage prioriteit. Wij dringen er bij de EU aan het toetredingsproces in deze regio nieuw leven in te blazen, met inbegrip van veel meer effectieve steun aan plattelandsontwikkeling.
23. Leiderschap in plattelandsontwikkeling. We kennen de belangrijke rol van leiderschap op alle niveaus en tussen de niveaus. We erkennen dat een eerste verantwoordelijkheid voor de identificatie van behoeften en het leveren van oplossingen bij ons, de plattelandsactoren ligt. Echter, leiderschap in plattelandsontwikkeling behelst collectieve actie op lokale, regionale, nationale en Europese niveaus en kenmerkt zich door betrokkenheid, communicatie, samenwerking en het opbouwen van vertrouwen. We roepen het maatschappelijk middenveld, regeringen en de particuliere sector op om in partnerschap te werken aan capaciteitsopbouw, middelen en ondersteuning voor de bevordering van een klimaat dat innovatief, gedegen en verantwoordelijk leiderschap, en inspirerende en verbindende leiders voor de toekomst stimuleert.
24. Netwerken van het maatschappelijk middenveld. De Europese en nationale netwerken die deze campagne van het Europese PlattelandsParlement hebben geleid zijn geworteld in lokale actiegroepen en de participatie-democratie. Hun ledental omvat duizenden actiegroepen op dorpsniveau, plaatselijke verenigingen, coöperaties en andere organisaties die essentiële diensten uitvoeren en de samenwerking tussen de plattelandsactoren bevorderen. Wij roepen regeringen en Europese instellingen op de onafhankelijkheid van NGO's en hun netwerken te eerbiedigen en hun activiteiten te ondersteunen,
25. Partnerschap tussen het maatschappelijk middenveld en de regeringen. Wij zijn van mening dat een effectieve plattelandsontwikkeling om een open en innovatief partnerschap vraagt tussen burgers en regeringen, naast elkaar als gelijken. Wij doen een beroep op belanghebbenden van het platteland positief met regeringen samen te werken; en op regeringen, internationale instellingen en officiële instanties om zinvolle systemen van overleg en gezamenlijke besluitvorming tot stand te brengen, zodat de belanghebbenden van het platteland kunnen deelnemen aan het vormgeven en uitvoeren van beleid, en een sterke basis leggen voor een vruchtbaar partnerschap tussen voornoemde belanghebbenden en overheden op alle niveaus.
26. Een sociaal klimaat. Wij roepen regeringen op te handelen in de geest van betrouwbaar en onbevooroordeeld partnerschap met plattelandsgemeenschappen, erkenning van hun recht op zelfbeschikking; en een sociaal klimaat van wetgeving, regelgeving, beheer en financiën. Dit sociale klimaat dient een volledig inzet voor de democratie en de rechtstaat, de samenhang tussen de verschillende aspecten en geografische beleidsniveaus over het hele terrein waarop de regering actief is met betrekking tot landelijke gebieden, het testen op het platteland van alle relevante beleidsvormen en programma's; een eenvoudig ontwerp, en gevoelig en flexibel gebruik van juridische, fiscale en financiële systemen ter bevordering van initiatieven door particulieren, micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, sociale bedrijven, coöperaties en anderen; en de eerbiediging van de rechten van gemeenschappen op het platteland in de totstandkoming van internationale wetten en verdragen.
27. Onderwijs. In een veranderende wereld moeten mensen overal voortdurend hun vermogen tot aanpassing en innovatie in sociale en economische activiteiten zien te verbeteren. Om deze reden spelen onderwijs en levenslang leren – startend in de vroege kindertijd – een

- cruciale rol om plattelandsgemeenschappen, met de noodzakelijke samenwerking en netwerken, te laten gedijen, zodat volledig aan ontwikkelingsprocessen vorm kan worden geven. Dit is voor jongeren vooral van belang om de kansen op een verrijkt en zinvol leven op het platteland te begrijpen, inclusief de vaardigheden die nodig zijn om voortdurend te vernieuwen, en als burgers maatschappelijk te kunnen participeren. Wij dringen er bij de onderwijsinstanties aan te zorgen voor betere toegang tot onderwijsdiensten voor plattelandsgemeenschappen, met inbegrip van onderwijs op afstand en beroepsopleiding aangepast aan de realiteit van het plattelandleven.
28. Internationale uitwisselingen. Wij zijn van mening dat de inzet om een duurzame ontwikkeling van het platteland in heel Europa te bereiken, kan worden geholpen en worden versneld door de uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden tussen de belangenbehartigers van het platteland en overheden in alle Europese landen en daar buiten. Oost en West kunnen ook bijdragen, en baat hebben bij dergelijke uitwisselingen. Wij vragen om een echte pan-Europese aanpak van uitwisselingsprogramma's door samenwerking tussen de regeringen, NGO's, multinationale donoren en anderen binnen en buiten de EU. Een toonaangevende bijdrage aan dit proces zou moeten worden geleverd door het Europees netwerk voor plattelandsontwikkeling en de door de EU gefinancierde nationale netwerken voor het platteland in alle EU-lidstaten.
29. Pleitbezorging en actie. Wij vragen de Europese NGO-netwerken die samen het Tweede Europees Platteland Parlement hebben geïnitieerd leiding te geven aan een programma voor belangenbehartiging en actie op basis van dit manifest, in nauwe samenwerking met hun nationale leden en alle geïnteresseerde partners.
30. Onze belofde. Wij beloven dat wij voortdurend onze eigen verplichting zullen nakomen om de visie en de acties die worden beschreven in dit manifest te verwezenlijken. Wij zijn van mening dat de plattelandsgemeenschappen, de regeringen en de multinationale instellingen samenwerkend een renaissance van de platteland regio's van Europa tot stand kunnen brengen. Met die overtuiging verklaren we dat **Heel Europa Zal Leven**. *)

Verklarende notitie.

De Europees Plattelands Parlement campagne 2015 werd gezamenlijk geïnitieerd door drie pan-Europese niet-gouvernementele organisaties – European Rural Community Alliance (ERCA) verbond Europese plattelandsgemeenschap; Prepare, partnerschap voor het Europese platteland; en de Europese “Leader” vereniging voor plattelandsontwikkeling. De doelstelling hield in nationale campagnes om ideeën te verzamelen van plattelandsgemeenschappen uit 36 Europese landen, en een driedaags Europees Plattelands Parlement (ERP) dat werd bijgewoond door belangenbehartigers van het platteland uit 40 landen en vertegenwoordigers van regeringen en internationale instellingen. Het manifest zal de basis vormen voor een voortgaande campagne door de drie samenwerkende instanties die het initiatief genomen hebben, en hun nationale partners.

*)”Heel Europa Zal Leven” is afgeleid van de naam de Zweedse nationale vereniging van plattelandsgemeenschappen: “Hela Sverige Ska Leva”. Daarmee wil men aangeven dat niet alleen de steden, maar ook dorpen en dunbevolkte regio's een leefbare toekomst tegemoet mogen zien. (toelichting door de vertaler).